

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre . K 24— félévire . . K 12—
negyedévre K 6— egy hónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre . K 28— félévire . . K 14—
negyedévre K 7— egy hónapra K 2:40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1914.

III. évfolyam 69. szám.

Kedd, március 24.

Ismét döntés előtt az új közkórház ügye.

(Saját tudósítónktól.) Az új közkórház ügye hosszú hányattatásának során újabb nevezetes stációhoz ért. A közgyűlés elé beérkezett az az indítvány, amelyben mintegy száz törvényhatósági bizottsági tag a kórház építésének mielőbb való megkezdését indítványozza. Ezzel szemben a tanács azt javasolja, hogy írjon föl a közgyűlés a belügyminiszterhez *állami kórház építése iránt*. A tanács a dolgot a következőkép gondolja: építtessen a kormány Szegeden állami kórházat, a költségekhez a város anyagi erejéhez mérten hozzájárulna; amennyiben a belügyminiszter nem akarna Szegeden állami kórházat építtetni, kérje a város két millió korona államsegélynek minél előbb való kiutalását.

Az állami kórházért való újabb fölírat meddő határozat és fölösleges munka lenne. Azon meg minden valószínűség szerint mosolyognának a minisztériumban, ha Szeged egy újabb fölíratban most már két millió korona segítyt kérne a kórház építéséhez. Eddig egy millió koronát kértünk, ennek a kérésünknek teljesítésére ígéretet is nyertünk. Gaál Endre dr. tanácsos legutóbbi budapesti útja után azt újságolta, hogy a miniszter hajlandó 1.200.000 korona segítyt adni a kórház építéséhez. Ajánlatos lesz, ha ezzel beelégszünk és a legkülönbözőbb feliratok variációjával, permutációjával és kombinációjával nem fokozzuk a komikumig ezt a dolgot.

Azt az indítványt, amelyet a kórház felépítése érdekében a közgyűlés elé terjesztettek, már ismertettük. Vasárnap délelőtt, a Korzó-mozi helyiségében népgyűlés volt, a melyen a polgárság százai jelentek meg. A népgyűlésen Kelemen Béla dr. országgyűlési képviselő elnökölt, aki beszédében a közegészségügyi követelmények kielégítésének életbevágó érdekeit fejtegetvén, vizsgálat tárgyává tette, hogyan van Szegeden megóva a lakosságnak ez az elsőrendű érdeke, a polgárok hogyan vannak megvédve a betegség, a járványok és egyéb testi nyavalyák ellen. A külterületi polgárok életviszonyaival foglalkozva, behatóan ismertette a csatornázás és vízvezeték létesítésének és a közkórház felépítésének elhalaszthatatlan szükségességét és a következő határozati javaslatot terjesztette a népgyűlés elé:

Szeged városnak e népgyűlésen egybegyűlt polgársága a közkórház, csatornázás és vízvezeték ügyét elsőrangú és elodázhatlan követelménynek tekinti és mindhárom intézmény létesítését a legsürgősebben kívánja.

A népgyűlés ezen határozatot küldött-ség után terjeszti a város tekintetes tanácsa elé.

Kelemen Béla ezután beszédét következően fejezte be:

— Most, amikor az összes polgárság legvitálisabb érdekeinek kielégítéséről van szó, nem lehet, nem szabad, hogy a régen tervezett, régen halogatott berendezések financiális nehézségekkel akkor tartóztassanak fel, amikor a jóváhagyott tervek, a kidolgozott készen levő munkálatok megkezdéséről van szó. Ez a városi gazdálkodásra teljesen szomorú világot vetne, mert a hatóság tagjai még csak azt sem mondhatják, hogy a törvényhatósági bizottságnak igen sok lelkes, derék tagja évek óta nem foglalkozott volna a város jövedelmének mikénti fokozása kérdésével abból a szempontból, hogy a városrendezése nagy munkája a maga teljességében keresztül vihető legyen. Megnevezek egy-néhány bizottsági tagot: Becsey Károly, Kószó István, Palócz László, Pillich Kálmán, Szmollény Nándor és többen konkrét indítványokkal, konkrét javaslatokkal állottak elő, amelyek a törvényhatósági bizottság tagjainál leszűrődött azt a közfelfogást tükrözték vissza, hogy egy modern város politikája a városi üzemeitől, városi kezelésben levő vállalatoktól ma már nem tekinthet el, mert új jövedelmi forrásokat kell nyitni, mert túlhaladott álláspont minden előtörő új és új közszükségletet a földhaszonbér és a pótlódó emelkedéséből elégitené ki. Így azután különböző eszmék merültek fel, ha már a közvilágítás, a városi villamos vasút csak évtizedek múlva vehető át városi kezelésbe, a közjövödelmeknek a lakosság megterhelése nélkül emelése érdekében létesítsen városi takarékpénztár, városi zálogház, városi nyomda, városi téglagyár, a városi ingatlanok jövedelmezőbben hasznosíttassanak, cukorgyár létesítsen, a szikes földek hozamképesé tétessenek, a fehértó hasznosíttasson stb. A kölcsön szükségletek mikénti kielégítésére is elismerésre méltó eszmék vettek föl, a város kötvénykibocsátó jogának megszerzése és más kivezető utak a nyilvánosság előtt tárgyalattak.

Egy szóval, komoly tanulmányra és előkészületre, a város ügyeinek szeretetére való javaslatok egész halmaza feküdt az illetékes körök előtt, keresve a módokat, hogyan lehet gyarapítani a város anyagi erőit és hogyan lehet képessé tenni a várost, hogy a polgárságnak összes közegészségügyi, gazdasági és művelődési igényeit és közszükségleteit kielégítse. Csupán azért mutattam rá ezekre a tényekre, hogy felismerhetővé tegyem azt, hogy nekünk ma nem föladatunk

a finanszírozás részleteivel foglalkoznunk, mert akkor az eszméknek egy olyan tárháza kerülné napirendre, melyet egy gyűlés keretében meg nem oldhatunk.

A mi célunk és a mi föladatunk csupán az, hogy az illetékes hatóságok elé vigyük a polgárság egyértelmű akarátának megnyilatkozását, abban az irányban, hogy *leghatározottabban a közegészségügyi szükségletek kielégítését követeljük*.

Hollós József dr. beszélt ezután. Beszédében többek közt ezeket mondotta:

— Nem én mondom, hanem a közegészségügyi tanács e célra delegált bizottsága jelentette ki, hogy Szeged város kórháza a legrosszabb, legegészségtelenebb, a sürgős lebontásra leginkább megérett az ország összes kórházai között. Bár mindenki jól ismeri kórházunk szomorú helyzetét, mégis röviden vázolni akarom a már teljesen tűrhetetlen állapotokat. Az épület legnagyobb része már teljesen átmedvesedett s ez által a különben is szellőzhetetlen kórtermek hűvösek és a legnagyobb mértékben egészségtelenek. Szinte csodával határos, ha azokban valaki meggyógyul. A 15 ágyra berendezett kórteremben, amelyben pedig csak 10 embert szabadna elhelyezni, jelenleg is 25-en fekszenek s van olyan szalmaszék, amely 2, sőt 3 betegnek is nyújt éjjeli menedék helyet. A betegek akárhányszor egymást fertőzik, hiszen előfordul, hogy tifuszos, orbáncos, tüdővésztes beteg fekszik egymás mellett, akiket helyszűke miatt izolálni lehetetlen. Alig mulik el nap, hogy ne kellene súlyos betegeket elutasítani, mert nincs hely a számukra. Azonban az persze sohasem történt meg sem Szegeden, sem az országban, hogy gonosztevőt kellett volna elutasítani, mert nincs hely a börtönökben. Tüdővész-kórházunk nincs, csak egy-egy zsufolt kórterem szolgál erre a célra, ahová azonban nem gyógyulni, hanem csak meghalni járnak a szegény tüdőbetegek, mert tuberkulózis gyógyításáról a mi kórházunkban szó sem lehet. Az elmekórház valóságos középkori börtön, eredetileg 30 betegre tervezve, de állandóan 60 beteggel megtöltve; s szerencsétlen lakói nagyjából kórházi tüdővész fertőzésben pusztulnak el. És mit mondjunk a ragálykórház 14 ágjáról, amelybe csak a legnagyobb szükség esetén és csak a tisztí orvos utalhat be beteget. Pedig ha meg volna már a 120 ágyas ragálykórházunk, kevésbé volnánk kitéve a fertőző betegségek veszedelmeinek, mert azokat azonnal lokalizálni, elfojtani lehetne és nem történnék meg az, mint ezen a télen is, hogy a kanyaró a város majdnem minden gyermekén végigszárgult egy csomót megölve és még többet örökre nyomorékká téve közöttük.

— Az új kórház fölépítését sokan azért ellenzik, mert luxusosnak, drágának találják. Pedig az a luxus nem egyéb, mint a betegek minél tökéletesebb meggyógyítását szolgáló berendezkedések s a kórház egyáltalában nem drágább, mint a minő egy ilyen modern kórház lenni szokott, sőt egy-egy ágy 600 koronával kerül kevesebbe, mint az éppen most épülő temesvári kórháznál, ahol pedig sohasem szándékoztak ugynevezett egyetemi kórházat létesíteni. Aki kaszánya rendszerben akarja fölépíteni a szegedi kórházat pár 100 ezer korona megtakarításáért a be-